

Na co nyní mají nárok zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné?

- CZ24 News | 1. dubna 2020

ČESKO: Koronavirová nákaza a s ní spojené zákazy a omezení dopadly na většinu občanů v zemi. Komplikace způsobily lidem problémy zejména v práci, kde většina podniků ze dne na den omezila výrobu či poslala své zaměstnance pracovat z domu. Ne všechny profese ale nabízejí takovou možnost a zaměstnanci si tak mnohdy neví rady a ani kdy se budou moci vrátit zpět do práce. Na co však nyní mají nárok zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné?

Stát po dlouhotrvajících opatřeních zareagoval a uvolnil pro OSVČ jednotlivé výhody, které jim mají pomoci přežít nynější krizovou situaci. Vláda proto spustila program **ošetřovného**, který přináší při ošetřování člena rodiny 424 korun na den. Žádosti o dotaci přijímá jakýkoliv živnostenský úřad. OSVČ pak musí splnit podmínky, kdy pečuje o dítě nebo děti, které navštěvují školy i jiná dětská zařízení a jsou mladší třinácti let. Dotace platí také pro ty, kteří pečují o nezaopatřené děti do věku maximálně 26 let, které je závislé na pomoci jiné osoby nebo o osoby zdravotně postižené na stupni lehké závislosti.

OSVČ se také odpouští minimální zálohy na **sociálním a zdravotním pojištění** za 6 měsíců. Kdo platí větší zálohy než minimální, doplatí rozdíl při vyúčtování v příštím roce. OSVČ si tím přilepší o více jak 30 tisíc korun.

Vláda také nabídla **státní půjčky** pro živnostníky, kdy je možné zažádat u Českomoravské záruční rozvojové banky o úvěr. Stát spustí druhou vlnu COVID 2, který by měl být spuštěn v pondělí. Podnikatelé za ně mohou pořídit drobný hmotný či nehmotný majetek, pořídit a financovat zásoby nebo peníze utratit za provozní výdaje jako jsou mzdy, energie nebo nájem.

Kabinet Andreje Babiše také schválil dva **liberační daňové balíčky**, kde daňoví poplatníci nemusí podávat daňové přiznání k dani z příjmů právnických a fyzických osob. Podáno musí být do 1. července letošního roku. Stát také nebude trestat daňové poplatníky za kontrolní hlášení k DPH, které nebude podané v termínu. Druhý liberační balíček přinesl posunutí dalších vln EET o 3 měsíce po ukončení nouzového stavu a zavedení institutu zpětné působení daňové ztráty u daně z příjmů fyzických i právnických osob za rok 2020 pro zdaňovací období roku 2018 a 2019.

Pro podnikatele a majitele firem stát rozjel kurzarbeit s programem **Antivirus**, který mohou využít i OSVČ, kteří zaměstnávají pracovníky. Stát bude kompenzovat prostředky prostřednictvím úřadů práce. V režimu A, kdy je nařízena karanténa zaměstnancům, jim bude náhrada mzdy nebo platu vyplácena ve výši minimálně 60 procent průměrného vyměřovacího základu. Náhrada bude vyplácena 14 dní a zaměstnavateli bude poskytnut příspěvek 100 procent vyplacené náhradní mzdy.

V režimu B, kdy je nemožné přidělovat práci zaměstnancům z důvodu krizových opatření, bude náhrada mzdy nebo platu vyplácena zaměstnavateli ve výši 100 procent. Podobné to je i v režimu C, který je určen pro nemožnost přidělit zaměstnanci práci z důvodu karantény či péče o dítě. Zaměstnavateli také bude poskytnut příspěvek ve výši 80 procent vyplacené mzdy, přičemž částka bude maximálně ve výši 24 800 korun měsíčně na jednoho zaměstnance. Přes program Antivirus bude stát kompenzovat prostředky prostřednictvím úřadů práce.

Režim D je pro omezení provozu z důvodu nedostatku surovin, výrobu a služeb. Náhrada mzdy nebo platu je pak vyplácena ve výši 80 procent. Zaměstnavateli bude poskytnut příspěvek výši 50 procent

vyplacené náhrady mzdy, nejvýše však 12 400 korun měsíčně na jednoho zaměstnance. Režim E je pak pro omezení provozu z důvodu omezené poptávky po službách a výrobcích. V těchto případech obecně náleží zaměstnanci 100 procent náhrady průměrného výdělku. Uvedenou výši lze však snížit na základě dohody s odborovou organizací, pokud v rámci společnosti působí nebo lze výši upravit pomocí vnitřního předpisu.

Stát také pomůže lidem, kteří se nedostali do práce v uzavřených oblastech. Dostávat budou náhradu mzdy jako v karanténě. O výši vyplacené částky budou odbory jednat s vládou. Kabinet Andreje Babiše také bude vyplácet OSVČ přímo poškozeným nařízeními vlády **15 tisíc korun měsíčně**. Příspěvek by měla vyplácet finanční správa. Nyní však návrh není hotový a vláda ho bude teprve projednávat na pondělní schůzi.

Pro podporu zaměstnanců uvádějí odbory i ministerstvo práce **listinu základních práv**, které se na ně vztahují v době epidemie. Pracovníkům se tak nesmí zrušit pracovní poměr ve zkušebních době v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény. Současně také není povinen vykonávat jinou práci než má sjednanou jako druh v pracovní smlouvě. Stejně tak nemůže zaměstnavatel zkrátit ze dne na den pracovní úvazek, to je možné až po dohodě se zaměstnancem. Pracovníci jsou také chráněni, kdyby je zaměstnavatel chtěl vyhodit. Výpověď mohou dostat jen z důvodů uvedených v zákoníku práce.

Zaměstnanci mají právo v karanténě dostávat náhradu mzdy od zaměstnavatele ve výši 60 procent průměrného redukováného výdělku po dobu prvních 14 dnů a pokud se nevrátí do práce, tak 15. den mají nárok na nemocenskou. Pokud je firma uzavřená kvůli mimořádným opatřením, tak zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši 100 procent průměrného výdělku. Pokud firmy nemohou fungovat z důvodu nedostatku surovin na výrobu, musí zaměstnanci dostat náhrad mzdy ve výši 80 procent průměrného výdělku. Když zaměstnavatel nemůže přidělit práci z důvodu částečné nezaměstnanosti, tak zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši nejméně 60 procent průměrného výdělku.

Zaměstnanci mají také právo na pracovní volno a dávku ošetrovného z důvodu péče o dítě mladší 13 let, péče o nezaopatřené dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni lehké závislosti, a dále o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni lehké závislosti. Tedy podobně jako u OSVČ.

Úřady práce také očekávají v příštích týdnech velký počet žádostí na různé dávky a příspěvky. Ministerstvo práce proto bude posilovat jednotlivé pobočky. Jednak se počítá s tím, že přibude větší počet zájemců o práci, budou se vyřizovat mimořádné dávky pro lidi v nouzi či příspěvky zaměstnavatelům z programu Antivir. Jednotlivé úřady fungují v omezeném režimu a jsou otevřeny pouze dva dny v týdnu na tři hodiny. Žádají proto klienty, aby své požadavky vyřizovali na dálku telefonicky, e-mailem nebo poštou.

Na úřady práce se také obracují lidé, na které dopadla opatření proti šíření koronaviru a žádají o mimořádnou dávku. Lidé, kteří jsou v hmotné nouzi mohou získat až 51 tisíc korun. Dávka se poskytuje ve výjimečných situacích v různých výších podle důvodu. Úřady ji vyplácejí třeba po haváriích, povodních a jiných událostech, jejichž následky lidé sami nezvládnou překonat. Maximálně je možné získat patnáctinásobek životního minima. Nyní je to tedy až 51 150 korun. Od dubna se životní minimum upravuje, zvedne se i případná dávka mimořádné pomoci. Nově by měla činit až 57 900 korun.